

Türkiye Cumhuriyeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 8.5.1990 Sayı : 20512)

Kanun No.
3640

Kabul Tarihi
19.4.1990

MADDE 1. — 14.5.1989 tarihinde Cezayir’de imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
CEZAYİR DEMOKRATİK HALK CUMHURİYETİ
ARASINDA
KONSOLOSLUK SÖZLEŞMESİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
ve

Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti

Türkiye ile Cezayir arasında mevcut dostluk ve işbirliğini geliştirmek ve dostluk ruhu içinde konsolosluk ilişkilerini vatandaşlarının çıkarlarının korunmasını ve savunulmasını kolaylaştıracak şekilde düzenlemek arzusu ile,

Bu Sözleşme hükümlerince özel olarak öngörülmemiş hususlarda 24 Nisan 1963 tarihli “Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi” hükümlerinin geçerli olacağını teyid ederek, aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmaya varmışlardır :

KISIM I

ÖN HÜKÜMLER

MADDE 1

Tanımlamalar

İşbu Sözleşmede,

1. “Gönderen Devlet”ten, aşağıda belirtilen konsolosluk memurlarını atayan Âkit Taraf;
2. “Kabul Eden Devlet”ten, konsolosluk memurlarının ülkesi üzerinde görevlerini yaptığı Âkit Taraf;
3. “Uyruklar”dan, iki Devletten birinin vatandaşları ve koşulların elverdiği ölçüde merkezi iki Devletten birinin toprağı üzerinde bulunan ve bu Devletin mevzuatına uygun olarak tesis edilmiş tüzelkişiler;

3640

19.4.1990

4. “Konsolosluk”tan, tüm Başkonsolosluk, Konsolosluk veya Muavin Konsolosluk;
 5. “Konsolosluk Görev Çevresi”nden, kabul eden Devlette olup, bir konsolosluk memurunun sınırları içinde görevini yaptığı bölge;
 6. “Konsolosluk Şefi”nden, bir konsoloslugu yönetmekle görevlendirilmiş kişi;
 7. “Konsolosluk Memuru”ndan, Konsolosluk Şefi dahil Başkonsolos, Konsolos, Muavin Konsolos, Konsolos Ataşesi, veya Kaçılırya Memuru olarak Kabul Eden Devlet’te konsolosluk işlerini görmek üzere Gönderen Devlet tarafından usulüne uygun olarak atanmış kişi,
 8. “Konsolosluk Ajansı veya Ayrı Kaçılırya Şefi”den, Konsolosluk görev çevresinin bir bölümünde görev yapan meslekten konsolosluk memuru, konsolosluk şefinin sürekli temsilcisi;
 9. “Konsolosluk Hizmetlisi”nden, bir konsoloslugu idarî ve teknik hizmetlerinde kullanılan her şahıs;
 10. “Hizmet Personeli”nden, bir konsoloslugin iç hizmetinde görevlendirilmiş her şahıs;
 11. “Konsolosluk Mensupları”ndan, Konsolosluk memurları, konsolosluk hizmetlileri ve hizmet personeli;
 12. “Özel Personel”den, bir konsolosluk mensubunun münhasıran özel hizmetinde kullanılan bir kişi;
 13. “Konsolosluk Binaları”ndan, maliki kim olursa olsun, münhasıran konsolosluk, konsolosluk ajanlığı veya ayrı kaçılırya amaçları için kullanılan binalar ve eklentileri ve bunların üzerinde buldukları arsalar ile konsolosluk misyon şefinin konutu;
 14. “Konsolosluk Arşivleri”nden, konsolosluga ati tüm evrak, belgeler, yazışmalar, kitaplar, filmler, ses bantları, kayıt defterleri ve şifre malzemesi ile bunların korunmasına ve saklanmasına yarayan kartoteks ve mobilya;
 15. “Gönderen Devlet Gemisi”nden, Gönderen Devlet’in bizzat sahip oldukları dahil, bu Devlet mevzuatı uyarınca kayıt ve tescil edilmiş olan, harp gemileri dışındaki deniz taşıtları,
 16. “Gönderen Devlet Uçağı”ndan, askeri uçaklar hariç bu Devlette kayıtlı her türlü uçak,
- Anlaşılır.

KISIM II

KONSOLOSLUK İLİŞKİLERİNİN KURULMASI VE YÜRÜTÜLMESİ

MADDE 2

Konşolosluk İlişkilerinin Kurulması

1. Âkit Taraflardan her biri diğer tarafın ülkesinde, bu Devlet’in önceden muvafakatını alarak konsolosluklar açabilir ve bunları idame ettirebilir.
2. Konsoloslugin yeri, sınıfı ve konsolosluk görev çevresi Gönderen Devlet tarafından tespit olunur ve Kabul Eden Devlet’in tasvibine sunulur. Konsoloslugin yerinin, sınıfının ve görev çevresinin değişmesi veya ayrı kaçılıryanın açılması halinde de aynı şekilde hareket edilir.
3. Konsolosluk personelinin sayısı hususunda açık bir mutabakat bulunmaması halinde, Kabul Eden Devlet bu sayının konsolosluk görev çevresindeki durum ve şartlarla sözkonusu konsoloslugin ihtiyaçları gözönünde tutularak, kendisinin makul ve normal olarak addebileceği sınırlar içinde bulundurulmasını talep edebilir.

MADDE 3

Konsolosluk Memurunun Atanması ve Göreve Başlaması

1. Gönderen Devlet, konsolosluk memuru niteliğindeki her şahsın atanmasını veya görevlendirilmesini diplomatik yoldan Kabul Eden Devlet'e bildirmekle yükümlüdür.
2. Eğer konsolosluk şefi sözkonusu ise atam belgesi veya benzer bir belgeyi göndermekle yükümlüdür. Atama belgesi veya benzeri belge özellikle konsolosluğun yerini ve görev çevresini belirtir.
3. Kabul Eden Devlet, ülkesindeki yürürlükteki kurallar ve formalitelere göre en kısa zamanda ve masrafsız olarak konsolosluk şefine ve konsolosluğa tayin edilmiş diğer konsolosluk memurlarına bir buyrultu veya yetki belgesi verir. Buyrultu, özellikle konsolosluğun yerini ve görev çevresini belirtir.
4. Buyrultu alındığı andan itibaren konsolosluk şefi vazife görmeye ve işbu Sözleşme hükümlerinden yararlanmaya yetkili olur. Buyrultu verilinceye kadar Kabul Eden Devlet konsolosluk şefinin geçici olarak göreve başlamasına ve Sözleşme hükümlerinden yararlanmasına rıza gösterebilir.
5. Buyrultunun veya yetki belgesinin reddedilmesi veya geri alınması halinde Kabul Eden Devlet bunun nedenlerini Gönderen Devlet'e bildirmek zorunda değildir. Böyle bir halde, Gönderen Devlet, duruma göre, ilgili şahsı geri çağırır veya onun konsolosluktaki görevine son verir.
6. Konsolosluk memurları, sadece Gönderen Devletin tabiyetine haiz olmalıdırlar. Kabul Eden Devlet'te mukim olmamalı ve bu Devlet'te başka görev için bulunmamalıdırlar.

MADDE 4

Konsolosluk Görev Çevresindeki Makamlara Bildirim

Konsolosluk şefinin, geçici de olsa, göreve başlaması kabul edilir edilmez, Kabul Eden Devlet, durumu konsolosluk görev çevresindeki yetkili makamlara hemen bildirmekle yükümlüdür. Kabul Eden Devlet, ayrıca konsolosluk şefinin görevlerini yapabilmesi ve işbu Sözleşmenin hükümlerinde öngörülen kolaylıklardan yararlanabilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasına itina etmekle de yükümlüdür.

MADDE 5

Konsolosluk Personelinin Kabulü

1. Her konsolosluk hizmetlisi ve hizmet personelinin bir konsolosluğa tayini ve Kabul Eden Devlet'teki adresi diplomatik yolla Kabul Eden Devlet'e bildirilmelidir.
2. Kabul Eden Devlet, bildirme sırasında veya sonradan her şahsın konsolosluk hizmetlisi veya hizmet personeli sıfatını tanımayı reddedebilir veya tanıdıktan sonra bundan vazgeçebilir. Böyle bir ihtimalin vukuu halinde, Gönderen Devlet, duruma göre, bu şahsı geri çağırır veya konsolosluktaki görevine son verir.

MADDE 6

Diplomatik Misyonda Konsolosluk İşlerinin Yürütülmesi

1. Kabul Eden Devlet'te akredite diplomatik misyon şefi diplomatik personelinden bir veya bir kaçını misyonda konsolosluk işlerini yürütmek için görevlendirebilir. Keyfiyet Kabul Eden Devlet'in Dışişleri Bakanlığına bildirilir.

2. Konsolosluk işlerinin bu maddenin 1 inci fıkrasında sözü edilen bir diplomatik misyonun üyeleri tarafından görülmesi, bunların bu misyonun diplomatik mensubu olmak sıfatıyla yararlandıkları ayrıcalık ve bağışıklıkları etkilemez.

MADDE 7

Konsolosluk Şefi Görevinin Geçici Olarak İfa Edilmesi

1. Konsolosluk şefinin herhangi bir nedenle görevini ifa edemeyecek durumda bulunması veya bu makamın boş kalması halinde Gönderen Devlet, konsolosluğu geçici olarak yönetmek üzere bir şahsı görevlendirebilir, böyle bir atama, Kabul Eden Devlet'in Dışişleri Bakanlığına bildirilir. Bu şahıs görevi sırasında yerini aldığı konsolosluk şefine bahsedilmiş olan ayrıcalık ve bağışıklıklardan yahut da kendisi için daha müsait olduğu takdirde, o zamana kadar kendisine tanınmış bulunan ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanır.

2. Bununla beraber, Kabul Eden Devlet işbu maddenin 1 inci fıkrası uyarınca konsolosluğu geçici olarak yönetmek üzere atanmış bulunan şahsa, bu şahıs öngörülen koşulları haiz olmadığı takdirde kullanılması veya yararlanması bu Sözleşmede belirtilen koşullara bağlı hak, ayrıcalık ve bağışıklıkları tanımakla yükümlü değildir.

3. İşbu maddenin 1 inci fıkrası uyarınca, Gönderen Devlet'in Kabul Eden Devlet'teki diplomatik temsilciliği diplomatik personelinden birisinin, konsolosluğu geçici olarak yönetmek üzere atanması halinde, bu şahıs, Kabul Eden Devlet karşı çıkmadıkça diplomatik ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanmaya devam eder.

MADDE 8

Kabul Eden Devlet Makamlarına Atama, Varış ve Ayrılışlar Hakkında Haber Verme

Kabul Eden Devlet'in Dışişleri Bakanlığı veya tarafından tayin edilen makam, aşağıdaki hususlardan haberdar edilmelidir :

a) Konsolosluk mensuplarının konsolosluğa tayinlerini müteakip ülkeye gelişlerinden, konsolosluktaki görevleri sırasında statülerini ilgilendiren her türlü değişiklikten ve Kabul Eden Devletten kesin olarak ayrılışlarından veya konsolosluktaki görevlerinin sona erişinden;

b) Konsolosluk mensupları, meslekten konsolosluk memurunun özel hizmetkârları ile birlikte yaşayan aile fertlerinin, ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlansalar bile Kabul Eden Devlet'e gelişlerinden ve kesin olarak ayrılışlarından ve gerektiğinde böyle bir kimsenin aileye katılış veya ayrılışından;

c) Kabul Eden Devlet'in uyrukluğunda bulunmayan ve münhasıran meslekten bir konsolosluk memurunun özel hizmetkârlarının ailelerinin Kabul Eden Devlet'e gelişlerinden ve kesin olarak ayrılışlarından ve gerektiğinde hizmetkârların girişlerinden ve ayrılışlarından;

d) Kabul Eden Devlet'te bir konsolosluğa konsolosluk hizmetlileri ve hizmet personelleri alınmasından ve bunların görevlerinin sona erişinden.

KISIM III

Konsoloslukların, Konsolosluk Memurlarının ve Konsolosluğun Diğer Mensuplarının Ayrıcalık ve Bağışıklıkları

MADDE 9

Bina Edinme

3640

19.4.1990

1. Gönderen Devlet, Kabul Eden Devlet yasalarında öngörülen koşullara uygun olarak;
 - a) Konsolosluk binası veya konsolosluk mensupları için konut olarak kullanılmak üzere gerekli arsa, bina, bina kısımları ve müstemilatının mülkiyetini, intifa hakkını veya zilyetliğini iktisap edebilir.
 - b) Aynı amaçlarla maliki zilyedi veya intifa hakkı bulunduğu arsalar üzerinde binalar, bina kısımları ve müstemilatını inşa ettirebilir.
 - c) İşbu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde öngörülen hakları ve malları devredebilir.
2. Gönderen devlet, önceki fıkrada yazılı amaçlarla arsa, bina, bina kısımları veya müstemilatının mülkiyetini ve intifa hakkını iktisap, zilyetlik, inşa ve onarımı için Kabul Eden Devlet'in yardımını isteyebilir.
3. İşbu maddenin hükümleri, Gönderen Devlet'i binaların bulunduğu bölgede gerekli inşaat ve şehircilik yasalarına uymaktan muaf kılmaz.

MADDE 10

Ulusal Bayrağın ve Armanın Kullanılması

1. Gönderen Devlet'in millî bayrağı konsolosluğun binalarına, konsolosluk şefinin konutuna ve resmî görevlerini yerine getirirken kullandığı zaman, taşıtlarına çekilebilir.
2. Gönderen Devlet'in armasıyla, konsolosluk binasını belirleyen, bu Devlet'in ve Kabul Eden Devlet'in resmî dillerinde yazılmış konsolosluk tabelası Konsolosluğun kullandığı binalara ve konsolosluk şefinin ikametgâhına asılabilir.
3. Âkit Taraflardan her biri yukarıdaki hususlarda gerekli saygının gösterilmesini ve korunmasını sağlar.

MADDE 11

Konsolosluk Bina ve Taşıtlarının Elkoymadan Bağışıklığı

1. Gönderen Devlet'in
 - a) Taşınır malları, tesisat da dahil olmak üzere konsolosluk binaları;
 - b) Konsolosluğuna ait taşıt araçları, millî savunma veya kamu yararı da dahil olmak üzere her türlü el koymadan muafur.
2. Bununla beraber, işbu maddenin yukarıdaki hükümleri, Kabul Eden Devlet'in yasaları uyarınca, millî savunma veya kamu yararı amaçlarıyla Gönderen Devlet'in konsolosluk binalarını ve bu Devlet'in konsolosluk misyonu mensubunun konutunu istimlak etmesine mani değildir. Bu binalardan birine ilişkin olarak böyle bir tedbir zaruri ise konsolosluk görevlerinin aksamaması için her türlü önlem alınacaktır.

Ayrıca istimlak halinde, en kısa zamanda ve uygun bir tazminat ödenir. Kabul Eden Devlet'in kanun ve yönetmeliklerine riayet ederek böyle bir tazminat, Gönderen Devlet'e makul bir sürede transfer edilebilmelidir.

MADDE 12

Konsolosluk Mahallinin Akçalı Bağışıklığı

1. Gönderen Devlet'in veya Gönderen Devlet namına hareket eden kişinin satın aldığı veya kiraladığı konsolosluk binaları yapılan özel bir hizmet için tahakkuk ettirilen vergi hariç, her türlü ulusal, bölgesel ve belediye vergi ve harcından muafur.

3640

19.4.1990

2. İşbu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen bağışıklık, Gönderen Devlet'te mukavele akdetmiş şahısların, Kabul Eden Devlet'te yürürlükteki mevzuata göre, yükümlü oldukları vergi ve resimler ve özellikle vasıtasız vergilerle, vasıtasız vergilere eklenen resimler konusunda geçerli değildir.

MADDE 13

Konsolosluk Binalarının Dokunulmazlığı

Konsolosluk binalarının dokunulmazlığı vardır. Kabul Eden Devlet görevlileri konsolosluk şefinin, onun tayin ettiği kişinin veya Gönderen Devlet'in diplomatik misyon şefinin rızası dışında, buralara giremezler.

Acil koruma tedbirlerini gerektiren yangın veya sair felaket halinde, müsaade alınmış sayılır.

MADDE 14

Konsolosluk Arşiv ve Belgelerinin Dokunulmazlığı

Devletler Hukukunca tanınan ilkelere uygun olarak, arşivler ve diğer belgeler ve kayıtlar her zaman ve her yerde dokunulmazlıktan yararlanırlar ve Kabul Eden Devlet makamları, hiç bir nedenle bunları inceleyemez veya el koyamazlar.

MADDE 15

Konsolosluk Çalışmaları ile İlgili Olarak Konsolosluğa Tanınan Kolaylıklar

1. Kabul Eden Devlet, konsolosluk işlerinin yürütülmesi için bütün kolaylıkları gösterir ve konsolosluk mensuplarının işbu Sözleşmeyle bahşedilen haklar, ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan yararlanabilmeleri için her türlü tedbiri alır.

2. Kabul Eden Devlet, konsolosluk memurlarına kendilerine gösterilmesi gereken saygı ile muamele eder ve onların şahıslarına, hürriyetlerine ve onurlarına yapılabilecek her türlü tecavüzü önlemek amacıyla gerekli bütün tedbirleri alır.

3. Kabul Eden Devlet, konsolosluk binalarının korunması için gerekli bütün tedbirleri alır.

MADDE 16

Kayıt ve Oturma Müsaadesinden Bağışıklık

1. Konsolosluk memurları ve hizmetlileri ve bunlarla birlikte yaşayan aile efradı, Kabul Eden Devlet'in kanunları ve düzenlemelerinin yabancıların kayıt ve ikametleri konusunda öngördüğü bütün yükümlülüklerden muaftır.

2. Bununla beraber, bu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri, Gönderen Devlet'in devamlı hizmetlisi olmayan veya Kabul Eden Devlet'te kazanç sağlayıcı özel bir işi olan konsolosluk memuruna ve aile ferdinden birisine uygulanmaz.

MADDE 17

Çalışma Müsaadesi Bağışıklığı

1. Konsolosluk mensupları, Gönderen Devlet'e yaptıkları hizmetlerde, Kabul Eden Devlet'in, yabancı işgücü kullanımı ile ilgili kanun ve düzenlemelerinin çalışma müsaadesi konusunda koyduğu yükümlülüklerden muaftır.

2. Konsolosluk memurlarının özel hizmetkârları ve konsolosluk hizmetlisi, Kabul Eden Devlet'te başka hiç bir kazanç getirici özel bir işte çalışmıyorlarsa bu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen yükümlülüklerden muaftır.

MADDE 18

Sosyal Güvenlik Hükümlerinden Bağışıklık

1. Konsolosluk mensupları ve bunlarla beraber oturan aile fertleri, Gönderen Devlet'e yaptıkları hizmetler konusunda bu maddenin 3 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Kabul Eden Devlet'in yürürlükte bulunan sosyal güvenlik ile ilgili hükümlerinden muafırlar.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen istisna, aşağıdaki şartlarla münhasıran konsolosluk mensuplarının özel hizmetlerinde bulunan özel personel mensuplarına da uygulanır.

a) Kabul Eden Devlet'in vatandaşı olmamaları ve bu Devlet'te devamlı oturmamaları; ve

b) Gönderen Devlet'te veya üçüncü bir Devlet'te yürürlükteki sosyal güvenlik hükümlerine tabi olmaları.

3. Bu maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen muafiyetten yararlanmıyan kişileri istihdam eden konsolosluk mensupları, Kabul Eden Devlet'in sosyal güvenlik hükümlerinin işverene yüklediği yükümlülüklerle uymalıdırlar.

4. Bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkralarında öngörülen muafiyat, Kabul Eden Devlet'in sosyal güvenlik rejimine, bu Devlet'çe kabul edilmesi koşuluyla isteyerek katılmayı engellemez.

MADDE 19

Seyahat Serbestliği

Millî güvenlik nedeniyle girişlerin yasaklandığı veya düzenlendiği bölgelerle ilgili olarak, Kabul Eden Devlet'in kanunları ve düzenlemeleriyle koyduğu sınırlama haricinde, her konsolosluk mensubu görevlerinin ifası için Kabul Eden Devlet'te serbestçe dolaşmak hakkını haizdir.

MADDE 20

Haberleşme Serbestliği

1. Kabul Eden Devlet, konsolosluğun her türlü resmî amaçlarla yaptığı haberleşme serbestliğine müsaade eder ve bunu korur. Gönderen Devlet'in Hükümetiyle ve nerde bulunurlarsa bulunsunlar diplomatik temsilcilikleri ve sair konsoloslukları ile haberleşmede, konsolosluk, diplomatik veya konsolosluk kuryelerini, diplomatik torbayı veya konsolosluk torbasını ve kriptoyu veya şifre olmak üzere uygun göreceği her türlü haberleşme vasıtalarını kullanabilecektir. Bununla beraber, konsolosluk ancak Kabul Eden Devlet'in muvafakatıyla telsiz cihazı koyabilir ve kullanabilir.

2. Konsolosluğun resmî haberleşmesine dokunulamaz; "Resmî Haberleşme" deyiminden, konsoloslukla ve konsolosluk görevleri ile ilgili tüm haberleşme anlaşılır.

3. Konsolosluk torbası ne açılabilir, ne de buna el konulabilir. Bununla beraber Kabul Eden Devlet'in yetkili makamları, torbanın bu maddenin 4 üncü fıkrasında istihdaf olunan yazışmalar, belgeler ve eşyalardan başka şeyler ihtiva ettiğine inanmak için ciddî nedenlere sahip oldukları takdirde, bu makamlar torbanın kendi önlerinde Gönderen Devlet'in yetkili bir temsilcisi tarafından açılmasını isteyebilirler. Eğer Gönderen Devlet'in makamları talebi reddederlerse torba çıkış yerine geri çevrilir.

4. Konsolosluk torbasını teşkil eden paketler niteliklerini belirten dış alâmetleri taşımalıdır. Bunlar ancak, resmî yazışmalar ve münhasıran resmî kullanıma yönelmiş belge veya eşyaları ihtiva edebilirler.

5. Konsolosluk kuryesi, sıfatını gösteren ve konsolosluk torbasını teşkil eden paketlerin sayısını belirten bir resmî belgeyi hamil olmalıdır. Kabul Eden Devlet'in razı olması hali hariç, kurye ne bu Devlet uyuğu olabilir, ne de Gönderen Devlet'in uyuğu olması hariç Kabul Eden Devlet'in devamlı sakini olabilir. Kurye, görevlerini yerine getirirken Kabul Eden Devlet tarafından korunur, kişi dokunulmazlığından yararlanır ve hiç bir şekilde tutuklamaya ve gözaltına alınmaya tabi tutulamaz.

6. Gönderen Devlet, diplomatik temsilcilikleri ve konsoloslukları, özel konsolosluk kuryeleri tayin edebilirler. Bu durumda, bu maddenin 5 inci fıkrası hükümleri uygulanır. Şu şartla ki, kurye uhdesinde bulunan torbayı muhatabına teslim eder etmez anılan fıkrada zikredilen bağışıklıkların uygulanması son bulur.

7. Konsolosluk torbası müsaade edilmiş bir giriş noktasına gelecek bir ticarî geminin veya uçağın kaptanına verilebilir. Bu kaptan, torbayı teşkil eden paketlerin sayısını gösteren resmî bir belgeyi hamil olmalıdır. Fakat kaptan bir konsolosluk kuryesi sayılamaz. Konsolosluk, yetkili mahalli makamlarla varılacak mutabakatla, mensuplarından birini, torbayı doğrudan doğruya ve serbestçe gemi veya uçak kaptanından teslim almak üzere gönderebilir.

MADDE 21

Konsolosluk Resim ve Harçları

Resmî görevlerini yerine getirmeleri karşılığında, konsolosluk memurları, Gönderen Devlet mevzuatında öngörülen resim ve harçları tahsil edebilirler.

MADDE 22

Vergi Bağışıklığı

1. Konsolosluk memurları ve konsolosluk hizmetlileri ve kendileriyle birlikte yaşayan aile fertleri, aşağıda gösterilenler hariç, şahsi veya gayri şahsi, millî, bölgesel ve mahallî her türlü vergi ve resimden muafırlar;

a) Normal olarak eşya veya hizmetlerin fiyatına dahil edilmiş bulunan vasıtalı vergiler;
b) Kabul Eden Devlet ülkesinde bulunan özel gayrimenkul mallara ait vergi ve resimler;
c) 24 üncü maddenin 2 nci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, Kabul Eden Devlet tarafından tahsil edilen veraset ve intikal vergileri;

d) Kaynağı Kabul Eden Devlet'te bulunan sermaye kazançları dahil özel gelirlerden alınan vergi ve resimler ile, Kabul Eden Devlet'te kain ticarî veya malî teşebbüslere yapılan yatırımlarda peşinen alınan sermaye vergileri;

e) İfa edilen özel hizmetler karşılığı elde edilen kazançlardan alınan vergi ve resimler;
f) Kayıt, mahkeme, ipotek ve pul harçları.

2. Hizmet personeli mensupları, görevlerinin karşılığı olarak Gönderen Devlet'ten aldıkları ücretlerle ilgili olarak vergi ve resimlerden muafırlar.

3. Kabul Eden Devlet'te maaş ve ücretleri gelir vergisinden muaf tutulmayan kişileri istihdam eden konsolosluk mensupları, bu Devlet'in gelir vergisinin tahsili konusunda yasa ve düzenlemelerin işverene yüklediği yükümlülüklerle uymalıdır.

MADDE 23

Gümrük Resminden ve Gümrük Muayenesinden Bağışıklık

1. Kabul Eden Devlet, yasa ve düzenleyici hükümlerine uygun olarak, aşağıdaki maddelerin girişine müsaade eder ve depolama, taşıma ve benzeri işlere ilişkin masrafları hariç, resim ve sair aidatları, her türlü gümrük ödemesinden muaf tutar :

3640

19.4.1990

- a) Konsoloslukun resmî kullanımına tahsis edilmiş eşyalar,
 - b) Konsolosluk memurunun ve birlikte yaşayan aile fertlerinin, yerleşmelerine tahsis edilmiş eşyalar dahil, şahsi kullanımlarına ait eşyalar;
- Tüketim maddeleri, ilgililerin bizzat kullanımları için gerekli miktarları aşmamalıdır.
2. Konsolosluk hizmetlileri, ilk yerleşmeleri sırasında ithal edecekleri eşyalar konusunda bu maddenin 1 inci fıkrası (b) bendinde öngörülen ayrıcalık ve bağımsızlıktan yararlanırlar,
 3. Konsolosluk memurlarının ve birlikte yaşadıkları aile fertlerinin yanlarında taşıdıkları bagajlar gümrük muayenesinden muaftırlar. Ancak, bu maddenin 1 inci fıkrasının (b) bendinde sözü edilenlerden başka eşyalar veya Kabul Eden Devlet'in kanunları ve düzenlemeleri tarafından ithalatı veya ihracatı yasaklanmış veya karantina kanunlarına ve düzenlemelerine tabi eşyalar ihtiva ettiklerini düşündürecek ciddi nedenler varsa kontrol edebilirler. Bu kontrol ancak konsolosluk memurunun veya ilgili aile fertinin önünde yapılır.

MADDE 24

Bir Konsolosluk Mensubunun veya Ailesi Efradından Birinin Mirası

Bir Konsolosluk mensubunun veya kendisiyle beraber yaşayan aile efradından birisinin ölümü halinde Kabul Eden Devlet :

1. Bu Devlet'te kazanılmış ve ölüm vuku bulduğu zaman ihraç yasağı ve kısıtlama konusu olanlar dışında ölenin taşınır mallarının çıkışına müsaade etmekle;
2. Sadece ölenin konsolosluk memuru veya bir konsolosluk memurunun aile ferdi olarak bulunmaları nedeniyle Kabul Eden Devlet'te mevcut taşınır mallarından Kabul Eden Devlet, mahallî, bölgesel ne millî ne veraset, ne de intikal vergisi almamakla yükümlüdür.

MADDE 25

Konsolosluk Memurlarının Kişisel Dokunulmazlığı

1. Konsolosluk memurları ancak, resmî görevlerinin yerine getirilmesinin dışında işledikleri suçlardan ötürü ve bu fiilin Kabul Eden Devlet'in mevzuatına göre hürriyeti sınırlayıcı 5 yılı aşkın bir cezayı gerektirdiği hallerde ve yetkili adli makamın kararı üzerine tutuklanabilir veya gözaltına alınabilirler.
2. Bu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen hal saklı kalmak üzere, kesinleşmiş adli kararın uygulanması dışında, konsolosluk memurları hapsedilemez ve herhangi bir şekilde kişisel hürriyetleri kısıtlanamaz,
3. Aleyhine cezaî bir dava ikame edilen konsolosluk memuru yetkili makamların önüne çıkmak zorundadır. Bununla beraber konsolosluk memurunun resmî durumu icabı kendisine gereken saygı gösterilecek ve dava bu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen hal hariç olmak üzere, konsolosluk görevlerini yerine getirmesini en az etkileyecek biçimde yürütülecektir. Bu maddenin 1 inci fıkrasında zikredilen hallerde bir konsolosluk memurunun gözaltına alınması gerektiği takdirde, aleyhine ikame edilecek dava en kısa zamanda açılmalıdır.
4. Bir konsolosluk memurunun tutuklanması veya gözaltına alınması veya kovuşturmaya tabi tutulması halinde, Kabul Eden Devlet, durumdan konsolosluk memurunun bağlı olduğu diplomatik misyonu veya konsolosluğu en kısa zamanda haberdar eder.

3640

19.4.1990

MADDE 26

Yargı Bağısıklığı

1. Konsolosluk memurları ve hizmetlileri konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi sırasında işledikleri fiillerden dolayı Kabul Eden Devlet'in adlı ve idarî makamlarının yargısına tabi değildirler.

2. Bununla beraber, bu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri :

a) Bir konsolosluk memurunun veya bir konsolosluk hizmetlisinin açıkça veya zımnen Gönderen Devlet'in vekili sıfatıyla akdetmediği bir mukaveleden doğan, veya

b) Kabul Eden Devlet ülkesinde bir taşıt aracının, bir geminin veya hava taşıtının sebebiyet verdiği zarar yüzünden üçüncü kişi tarafından açılan,

Hukuk davalarına uygulanmaz.

MADDE 27

Tanıklık Yapmak Yükümlülüğü

1. Konsolosluk mensupları adlı ve idarî davalar sırasında tanıklık yapmaya çağrılabilirler. Konsolosluk hizmetlileri ve hizmet personeli mensupları bu maddenin 3 üncü fıkrasında zikredilen durumlar dışında, tanıklık yapmayı reddetmemelidirler. Bir konsolosluk memuru tanıklık yapmayı reddettiği takdirde, ona hiçbir zorlayıcı tedbir veya başka müeyyide uygulanmaz.

2. Tanıklığı talep eden makam, konsolosluk memurunun görevlerini yerine getirmesini güçleştirmekten kaçınmalıdır. Bu makam mümkün olduğu takdirde her defasında, konsolosluk memurunun tanıklıkla ilgili ifadesini memurun ikametgâhında veya konsoloslukta alabilir veya konsolosluk memurunun yazılı beyanını kabul edebilir.

3. Bir konsolosluk mensupları görevlerinin ifasına ilişkin olaylar hakkında ifade vermek ve yine göreviyle ilgili resmî yazışma ve belgeleri göstermek zorunda değildirler. Konsolosluk mensupları, keza, Gönderen Devlet'in ulusal kanunları hakkında bilirkişi olarak tanıklık yapmayı reddetmek hakkına da sahiptirler.

MADDE 28

Ayrıcalık ve Bağısıklıktan Feragat

1. Gönderen Devlet, bir konsolosluk mensubu hakkında bu sözleşmede öngörülen ayrıcalık ve bağısıklıklardan feragat edebilir.

2. Feragat daima açık olmalı ve Kabul Eden Devlet'e yazılı olarak bildirilmelidir.

3. Bir konsolosluk memuru veya bir konsolosluk hizmetlisi 26 ncı madde uyarınca yargı bağısıklığından yararlandığı bir konuda bir dava ikame ederse, esas talebe doğrudan doğruya bağlı herhangi bir mukabil talep hakkında yargı bağısıklığı ileri süremez.

4. Hukukî ve idarî bir dava ile ilgili olarak yargı bağısıklığından feragat, kararın uygulanmasına ait tedbirlere ilişkin bağısıklıktan da feragat edildiği anlamına gelmez. Bunlar için de ayrı bir feragat gereklidir.

MADDE 29

Kabul Eden Devlet'in Kanun ve Düzenlemelerine Saygı

Bu ayrıcalıklardan ve bağışıklıklardan faydalanan her şahsın, ayrıcalıklarına ve bağışıklıklarına hael gelmemek üzere, Kabul Eden Devlet'in kanunlarına ve düzenlemelerine, özellikle trafikle ilgili düzenlemelerine saygı göstermek görevi vardır.

Bu şahıslar aynı zamanda Kabul Eden Devlet'in iç işlerine karışmamakla yükümlüdürler.

MADDE 30

Üçüncü Kişilere Verilen Zararlar İçin Sigorta

Konsolosluk mensupları, her çeşit taşıt, gemi ve hava gemisi kullanılması için Kabul Eden Devlet'in hukukî sorumluluk sigortası konusunda kanunları ve düzenlemeleri ile koyduğu bütün yükümlülükleri uymalıdır.

MADDE 31

Kolaylıklar, Ayrıcalıklar ve Bağışıklıklarla İlgili Genel Hükümler

1. Konsolosluk memurları hariç, Kabul Eden Devlet'in veya bir üçüncü Devlet'in uyruğu olan veya Kabul Eden Devlet'te devamlı sakin bulunan veya burada kazanç getiren özel bir iş tutan konsolosluk mensupları ve bunların aile mensupları, bu bölümde öngörülen kolaylıklar, ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan yararlanamazlar.

2. Konsolosluk mensuplarından birinin Kabul Eden devlet veya üçüncü bir Devlet uyruğu olan veya Kabul Eden Devlet'te devamlı sakin bulunan aile fertleri de bu bölümde öngörülen kolaylıklar, ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan yararlanamazlar.

3. Kabul Eden Devlet bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkralarında öngörülen şahıslar üzerinde adli yetkisini, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesini aşırı derecede engellemeyecek şekilde icra etmelidir.

MADDE 32

Konsolosluk Ayrıcalık ve Bağışıklıklarının Başlaması ve Sona Ermesi

1. Konsolosluk misyonunun her mensubu göreve başladığı andan itibaren bu Sözleşmede öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanır.

2. Bir konsolosluk mensubunun kendisiyle birlikte yaşayan aile efradı ve keza yanında çalışan özel personel mensupları da aşağıdaki tarihlerden sonuncusundan itibaren bu Sözleşmede öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanırlar :

Bu maddenin 1 inci fıkrası uyarınca konsolosluk mensubunun ayrıcalıklardan ve bağışıklıklardan yararlandığı tarihten, veya o konsolosluk mensubunun ailesi efradına dahil oldukları veya özel personel mensubu oldukları tarihten itibaren ve konsolosluk mensupları için bu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla.

3. Bir konsolosluk mensubunun görevi sona erdiği zaman, kendisinin ve keza kendisiyle birlikte yaşayan ailesi efradı ile yanında çalışan özel personeli mensuplarının da ayrıcalık ve bağışıklıkları normal olarak aşağıdaki tarihlerden ilkinde son bulur. Anılan konsolosluk mensubunun Kabul Eden Devlet'in ülkesini terk ettiği anda veya bu amaçla kendisine tanınan maktul bir sürenin bitiminde. Fakat sözkonusu kişiler ayrıcalık ve bağışıklıklarını, silahlı bir çatışma hali dahil o ana kadar muhafaza ederler. Bu maddenin 2 nci fıkrasında belirtilen kişilere gelince, bunların ayrıcalıkları ve bağışıklıkları bir konsolosluk mensubunun ailesi efradına ve-

3640

19.4.1990

ya konsolosluk mensubunun hizmetine dahil olmak durumu ortadan kalkar kalkmaz sona erer. Bununla beraber eğer bu kişiler makul bir süre içinde Kabul Eden Devlet'in ülkesini terketmek niyetinde iseler şüphesiz ayrıcalık ve bağışıklıkları hareketleri anına kadar devam eder.

4. Bununla beraber bir konsolosluk memuru veya bir konsolosluk hizmetlisi tarafından görevlerinin yerine getirilmesi sırasında yapılan işlerle ilgili olarak yargı bağışıklığı süresiz olarak devam eder.

5. Bir konsolosluk mensubunun ölümü halinde, kendisiyle birlikte yaşayan ailesi efradı, aşağıdaki tarihlerden ilkinde kadar daha önce yararlandıkları ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanmaya devam eder. Kabul Eden Devlet'in ülkesini terkettikleri tarihe veya bu amaçla onlara tanınan makul sürenin bitimine kadar.

MADDE 33

İdarî Formalitelere Saygı

Gönderen Devlet konsolosluk mensupları ve bunların aile fertleri üçüncü bölüm hükümlerinin tatbiki konusunda, ayrıcalık ve bağışıklıkların esasına hâlel getirmeyece şekilde ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde Kabul Eden Devlet'in idarî makamları tarafından konulan formalitelere uymalıdır.

KISIM IV

Konsolosluk Görevleri

MADDE 34

Konsolosluk Görevlerinin Kapsamı

Konsolosluk memurları aşağıdaki hususlarda yetkilidirler :

1. Kabul Eden Devlet'te Gönderen Devlet'in ve bu Devlet'in uyruğu bulunanların hak ve çıkarlarını korumak, Âkit Taraflar arasında ticarî, ekonomik, turistik, sosyal, bilimsel, kültürel ve teknik alanlarda ilişkilerin gelişmesini kolaylaştırmak;

2. Gönderen Devlet vatandaşlarının Kabul Eden Devlet Makamlarına müracaatlarında yardımcı olmak;

3. Kabul Eden Devlet'te yürürlükteki usul ve kaidelere saygı gösterilmek şartıyla, Kabul Eden Devlet mahkemeleri veya makamları önünde Gönderen Devlet vatandaşlarının temsilini sağlamak için gerekli önlemleri almak ve yoklukları veya başka bir nedenle haklarını ve çıkarlarını savunamadıkları hallerde vatandaşların hak ve çıkarlarını korumak için geçici tedbirlerin alınmasını sağlamak;

4. Kabul Eden Devlet'te ticarî, ekonomik, turistik, sosyal, bilimsel, kültürel ve teknik alanda gelişmeler hakkında her türlü meşru yollarla bilgi edinmek ve bu konuda gönderen Devlet Hükümetine rapor ve ilgili kişilere bilgi vermek.

MADDE 35

Konsolosluk Görevlerinin Yerine Getirilmesi

Konsolosluk memurları konsolosluk görev çevresinde :

1. Uyruklarının kaydını yapmak ve Kabul Eden Devlet'in yasaları ile uyduğu ölçüde, uyruklarının sayımını yapmak, bu amaçla Kabul Eden Devlet yetkili makamlarının yardımını isteyebilirler.

3640

19.4.1990

2. Uyruklarının dikkatine basın yoluyla bildiriler yayınlamak veya millî bir hizmetle ilgili olarak Gönderen Devlet makamlarından çıkan çeşitli emir ve belgeleri onlara ulaştırmak;

3. a) Gönderen Devlet uyruklarına pasaport ve seyahat belgeleri vermek, yenilemek ve değiştirmek;

b) Gönderen Devlet'e gitmek isteyen kişilere vize ve gerekli belgeleri vermek;

4. Yürürlükteki milletlerarası anlaşmalara uygun olarak, böyle anlaşmalar olmadığı takdirde, Kabul Eden Devlet'in kanun ve düzenlemeleriyle bağdaşan her şekilde, adlî ve gayri adlî belgeleri tebliğ etmek veya istinabeleri yerine getirmek;

5. a) Gönderen veya Kabul Eden Devlet makam ve memurlarınca düzenlenmiş her türlü belgeyi Kabul Eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerinin engellemediği ölçüde tercüme ve tasdik etmek. Bu tercüme iki Devletten birinin yeminli tercümanları tarafından yapılmışlarla aynı değer ve güçtedir.

b) Her türlü beyanı kabul etmek, her türlü belgeyi düzenlemek, imzaları onaylamak, Gönderen Devlet'in kanunları ve düzenlemeleri bu işlem ve formaliteleri gerektirdiğinde belgeleri vize, tasdik ve tercüme etmek;

6. Kabul Eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerinin engellemediği ölçüde, noter senedi olarak :

a) Kabul Eden Devlet'te bulunan gayrimenkulleri üzerinde gerçek haklarını tesis ve nakline ilişkin taahhüt veya belgeler dışında, uyruklarının vermek ve yapmak istedikleri noter senedi şeklindeki belgeleri veya mukaveleleri ve,

b) Tarafların milliyeti ne olursa olsun Gönderen Devlet ülkesinde bulunan mallarla veya yapılacak işlerle ilgili olan veya bu ülkede hukukî sonuçlar doğurmaya matuf belge ve mukaveleleri kabul etmek.

7. Kabul Eden Devlet'in mevzuatının engellemediği ölçüde, Gönderen Devlet vatandaşları tarafından veya onların hesabına verilen her miktar para, her çeşit belge ve eyaları emanet olarak almak. Bu emanetler bu Sözleşmenin 14 üncü maddesinde öngörülen bağışıklıktan yararlanamazlar ve sözü edilen madde hükümlerinin uygulandığı arşivlerden, belgelerden ve kayıtlardan ayrı tutulmalıdırlar. Bu emanetler Kabul Eden Devlet'ten ancak bu Devlet'in kanun ve düzenlemelerine uygun olarak çıkarılabilirler.

8. a) Gönderen Devlet vatandaşlarının kişi hallerine ilişkin belgelerini düzenlemek, suretini çıkarmak ve iletmek;

b) Müstakbel evlilerin Gönderen Devlet'in vatandaşı olduğu hallerde bunların nikahını kıymak : Kabul Eden Devlet muvzuatı gerektiriyorsa durumdan Kabul Eden Devlet makamlarına bilgi vermek;

c) Gönderen Devlet'in hukukuna göre kesinleşmiş bir hukukî karara dayanarak kendi önlerinde aktedilmiş bir evliliğin ilgisine ilişkin kararı bildirmek veya kopyasını vermek;

9. Kazaî rüşd veya evlat edinmeye ilişkin beyanları kabul etmek ve her iki Âkit Tarafın yasalarına uygun olduğu ölçüde muhtaç vatandaşları için vasilik ve kayımlık düzenlemek. Bu maddenin 2 nci ve 8 inci fıkralarındaki hükümler, Gönderen Devlet uyruklarını Kabul Eden devlet'in yasalarının öngördüğü beyanlarda bulunmaktan muaf kılmaz.

MADDE 36

Gönderen Devlet Uyrukları İle Temas

1. İlgili karşı çıkmadıkça, Gönderen Devlet konsolosluğu, Kabul Eden Devlet makamları tarafından, uyruklarından birine karşı alınan hürriyeti kısıtlayıcı her türlü tedbi ve bunu gerektiren olayların niteliğinden, sözkonusu şahsın tutuklandığı, gözaltına alındığı veya başka herhangi bir şekilde hürriyeti kısıtlandığı günden itibaren sekiz gün içinde haberdar edilir.

Tutuklanan, gözaltına alınan veya başka herhangi bir şekilde hürriyeti kısıtlanan şahsın konsolosluğa muhatap mesajları Kabul Eden Devlet makamları tarafından gecikmeksizin ulaştırılmalıdır. Bu makamlar bu fıkra hükümlerinin bahsettiği hakları ilgiliye bildirmelidirler.

2. Konsolosluk memurları, tutuklanan, önleyici tutukluluk halinde bulunan veya başka bir şekilde tutuklu bulunan bir gönderen Devlet vatandaşını kendisi tarafından reddolunmadıkça ziyaret edebilir, onunla görüşebilir veya yazışabilir. Konsolosluk memurlarına bu vatandaşın ziyaret ve onunla yazışma hakları, vatandaşın tutuklandığı, gözaltına alındığı veya herhangi bir şekilde hürriyetinden yoksun bırakıldığı günden itibaren 2-15 günlük bir süre içinde tanınır.

3. Bu maddenin 2 nci fıkrasında istihdaf olunan haklar, Kabul Eden Devlet'in kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde kullanılacaktır. Bununla beraber, bu kanun ve düzenlemeler bu maddeyle tanınmış olan hakların tam olarak kullanılmasına imkân vereceklerdir.

MADDE 37

Ölüm, Vesayet veya Kayımlık Hakkında Bilgi Verme

1. Bir Gönderen Devlet vatandaşının Kabul Eden Devlet'te ölmesi halinde, bu Devlet'in yetkili makamı durumdan konsolosluğu haberdar eder.

2. a) Konsolosluk, vatandaşlarından birinin öldüğünü haber alınca bu Devlet yetkili makamlarının derleyecekleri bilgileri, mirasla ilgili dökümü ve mirasçılarının listesini çıkarabilmek için Kabul Eden Devlet yasalarının elverdiği ölçüde kendisine iletmelerini ister.

b) Gönderen Devlet'in konsolosluğu, Kabul Eden Devlet'in toprağında bırakılan terekenin muhafazası ve yönetimi için gerekli tedbirlerin, gecikmeksizin alınmasını, Kabul Eden Devlet'in yetkili makamlarından isteyebilir.

c) Konsolosluk memuru bizzat veya bir temsilcisi aracılığıyla, (b) bendinde öngörülen tedbirlerin alınmasına yardımcı olabilir.

3. Koruyucu tedbirler alınacaksa ve hiç bir mirasçı gelmemiş veya temsilci göndermemişse, Gönderen Devlet'in bir konsolosluk memuru, Kabul Eden Devlet makamlarınca mühürlenme ve mühürlerin kırılması işlemlerinde ve dökümün çıkarılmasında hazır bulunmaya davet edilebilir.

4. Kabul Eden Devlet ülkesinde mirasla ilgili işlemlerin tamamlanmasından sonra, mirasın taşınır malları veya bunların satışının karşılığını veya taşınmaz malları Kabul Eden Devlet'te oturmayan ve kendisine bir vekil tayin etmeyen Gönderen Devlet'in uyruğu tabii veya mansup mirasçıya düşerse, sözkonusu mallar ve bunların satışlarının karşılığı aşağıdaki koşullarla, Gönderen Devlet konsolosluğuna teslim edilir :

a) Tabii veya mansup olarak mirasçının doğrulanması,

3640

19.4.1990

b) Yetkili makamların gerekiyorsa miras malların ve bunların satışlarının karşılığının teslimi hususunda yetkili kılınmış olmaları,

c) Kabul Eden Devlet yasalarında öngörülen süre içinde mirasla ilgili bütün borçların ödenmiş veya ödenmesinin garanti edilmiş olmaları.

d) Miras haklarının ödenmiş veya garanti edilmiş olması.

5. Gönderen Devlet'in bir vatandaşının Kabul Eden Devlette geçici olarak bulunması ve bu ülkede ölmesi halinde, bıraktığı ve mevcut bir mirasçı tarafından istenmeyen para ve şahsî eşyaları hiçbir formalitesiz, geçici olarak muhafazasını sağlamak üzere, Kabul Eden Devlet'in idarî ve adlî makamlarının adlî yarar için el koyma hakları saklı kalarak Gönderen Devlet konsolosluğuna teslim edilirler.

Konsolosluk, para ve şahsî eşyaları bunların idaresi ve tasfiyesi için tayin edilen Gönderen Devlet'in her makamına, teslim etmelidir. Bu konsolosluk, eşyaların ihracı ve paraların transferi konusundaki Kabul Eden Devlet mevzuatına uymalıdır.

MADDE 38

Gemilere ve Mürettebata Yardım

Konsolosluk memuru, Gönderen Devlet gemiler ile bu gemilerin mürettebatına, Kabul Eden Devlet'in limanları da dahil iç veya kara sularında buldukları süre içinde, giriş serbest olmaz, bu Sözleşmede öngörülen her türlü yardımda bulunmak hakkına sahiptir. Gönderen Devlet gemileri ile mürettebatı üzerinde gözetim ve denetim hakkından yararlanabilir. Bu amaçla aynı zamanda Gönderen Devlet gemilerini ziyaret edebilir ve bu gemilerin kaptanları ile mürettebatının ziyaretini kabul edebilir.

MADDE 39

Konsolosluk Memurunun Gemi ve Mürettebatına İlişkin Yetkileri

Kabul Eden Devlet mevzuatına aykırı olmamak şartıyla, Gönderen Devlet gemileri ile ilgili olarak konsolosluk memuru,

a) Gemi kaptanı veya diğer mürettebattan herhangi birini sorguya çekmek, gemi evrakını kontrol, kabul ve vize etmek, geminin hamulesine ve sefere ilişkin beyanları kabul etmek, geminin girişini, kalışını ve çıkışını kolaylaştırmak için gerekli belgeleri vermek;

b) İş akdi ve çalışma koşulları ile ilgili anlaşmazlıklar da dahil olmak üzere, kaptan ile diğer mürettebat arasındaki her türlü anlaşmazlıkları Gönderen Devlet mevzuatına göre çözmek veya çözümünü kolaylaştırmak amacı ile müdahalede bulunmak;

c) Kaptan veya diğer mürettebatın işe alınması veya işten çıkarılması ile ilgili tedbirleri almak;

d) Kaptan veya mürettebattan herhangi birinin hastaneye yatırılması veya ülkesine gönderilmesini sağlamak için gerekli önlemleri almak;

e) Bir geminin uyrukluğunu, mülkiyet ve diğer aynı haklarını, durum ve işletilmesini ilgilendiren her türlü şahadetname ve diğer belgeleri kabul etmek, düzenlemek veya imzalamak;

f) Geminin kaptanı ile diğer mürettebattan herhangi birine, Kabul Eden Devlet mahkemeleri ve diğer makamları ile temaslarında yardım ve müzakerette bulunmak ve bu amaçla, onlara hukukî yardım, bir tercümanın veya başka bir kişinin yardımını sağlamak;

3640

19.4.1990

- g) Gemide disiplin ve düzenin korunması amacıyla yararlı bütün önlemleri almak;
h) Gönderen Devlet'in denizcilikle ilgili kanunları ve düzenlemelerinin bu Devlet gemisinde uygulanmasını sağlamak;
hakkına haizdir.

MADDE 40

Gemide Adli Yetki

1. Kabul Eden Devlet'in mahkemeleri ile adli konularda yetkili diğer makamları, Gönderen Devlet'e ait bir gemide işlenmiş suçlar sözkonusu ise, yargı yetkisini ancak aşağıdaki hallerde kullanabilirler :

a) Gerek Kabul Eden Devlet uyruklusu tarafından veya ona karşı, gerek mürettebattan başka herhangi bir kimse tarafından veya ona karşı işlenmiş suçlar;

b) Kabul Eden Devlet'in limanı veya karasuları yahut içsularının sükûn ve güvenliğini bozan suçlar;

c) Kabul Eden Devlet'in kamu sağlığı, denizde insan hayatını kurtarmak, yabancıların girişi ve ikameti, gümrük kuralları, denizin kirletilmesi veya her türlü kaçakçılığı ilgilendiren kanun ve düzenlemelerine karşı işlenen suçlar;

d) Kabul Eden Devlet'in mevzuatı hükümlerine göre en az beş yıllık bir cezayı gerektiren suçlar.

2. Diğer hallerde, yukarıda anılan makamlar, ancak konsolosluk memurunun istemi veya muvafakatı ile harekete geçebilirler.

MADDE 41

Kabul Eden Devlet Makamlarının Gemiye Müdahalesi

1. Kabul Eden Devlet'in bir mahkemesi veya diğer herhangi bir yetkili makamı, Gönderen Devlet'in gemisinde, kaptanı, mürettebattan bir başkasını, bu geminin bir yolcusunu veya Kabul Eden Devlet uyruklusu olmayan diğer herhangi bir kişiyi tutuklamak veya gözaltına almak, yahut gemide bulunan bir mala elkoymak veya gemide resmî bir soruşturma yapmak niyetinde oldukları takdirde, Kabul Eden Devlet yetkili makamları, konsolosluk memuruna, bu tür bir önlemin uygulanmasında hazır bulunmasına imkân verecek bir süre içinde bilgi vereceklerdir. Konsolosluk Memurunu önceden haberdar etmek imkansız ise veya bu önlemlerin uygulanmasında hiçbir konsolosluk memuru hazır bulunmazsa, Kabul Eden Devlet yetkili makamları tedbirleri en kısa zamanda ve tam olarak konsolosluk memuruna bildireceklerdir. Kabul Eden Devlet yetkili makamları, konsolosluk memurunun tutuklanan veya gözaltına alınan şahsı ziyaret etmesini, bu kişi ile haberleşmesini ve ilgili kişi veya geminin çıkarlarının korunmasına yönelik uygun önlemlerin alınmasını kolaylaştıracaklardır.

2. Bir önceki fıkrâ hükümleri, pasaport, gümrük, kamu sağlığı, deniz kirlenmesi ve denizde insan hayatını kurtarma konularında Kabul Eden Devlet makamlarınca yapılan olağan bir kontrole veya gemi kaptanının istemi veya muvafakatı ile yapılan diğer herhangi bir girişime uygulanmaz.

MADDE 42

Avarya veya Geminin Batması

1. Kabul Eden Devlet'in limanları da dahil karasuları veya içsularında Gönderen Devlet'in bir gemisi battığı, hasara uğradığı, karaya oturduğu, sahile vurduğu veya diğer herhangi bir avaryaya uğradığı takdirde, bu Devlet'in yetkili makamları, gecikmeksizin, Gönderen Devlet konsolosluk memuruna bunu bildireceklerdir.

2. İşbu maddenin 1 inci fıkrasında sayılan hallerde Kabul Eden Devlet'in yetkili makamları, geminin, yolcuların, mürettebatın, gemi donatımının, hamulenin, erzak ve gemide bulunan diğer eşyanın kurtarılması ve korunması ile gemiye ve mallara karşı her türlü saldırının ve her türlü düzensizliğin önlenmesi ve bunların tasfiyesi amacı ile gerekli önlemleri alacaklardır. Bu önlemler, geminin veya hamulesinin parçası olup da gemiden ayrılmış olan mallar konusunda da alınacaktır. Kabul Eden Devlet makamları, alınan önlemlerden konsolosluk memuruna bilgi vereceklerdir. Bu makamlar, avarya, karaya oturma veya batma hallerinden sonra bütün önlemleri alabilmesi için konsolosluk memuruna yardımda bulunacaklardır.

3. Gönderen Devlet'in batan gemisi, donatımı, hamulesi, erzak veya gemide bulunan diğer eşya, Kabul Eden Devlet sahili üzerinde veya yakınında bulunduğu veya bu Devlet limanına sürüklendiği, ve ne gemi kaptanı, ne vekili, ne deniz acentası, ne de sigorta temsilcileri hazır olmadıkları veya bunların korunması veya yönetimi amacıyla tedbir alabilecek durumda bulunmadıkları takdirde, konsolosluk memuru, gemi sahibinin hazır bulunsaydı aynı amaçlarla alabileceği tedbirleri, onun temsilcisi sıfatı ile almaya yetkilidir.

4. Konsolosluk memuru, işbu maddenin 3 üncü fıkrasında öngörülen önlemleri, uyrukluğ ne olursa olsun bir gemiden veya hamulesinden olup da bir limana sürüklenen veya sahilde veya sahilin yakınında veya avaryaya uğramış, karaya oturmuş veya batmış geminin üzerinde bulunan ve Gönderen Devlet'in bir uyruklusuna ait olan her türlü eşya hakkında da alabilir. Kabul Eden Devlet yetkili makamları, böyle bir eşyanın varlığından, konsolosluk memuruna gecikmeksizin, bilgi vermelidirler.

5. Konsolosluk memuru, Kabul Eden Devlet kanun ve düzenlemelerine uygun hareket ederek, avarya, karaya oturma veya batma nedenlerini tayin için açılan soruşturmaya katılmak hakkını haizdir.

MADDE 43

Harp Gemileri

38, 39, 40, 41 ve 42 nci maddeler hükümleri harp gemilerine uygulanmazlar.

MADDE 44

Hava Taşıtları

1. Konsolosluk memurları teftiş ve kontrol yetkilerini bu Devlet'te kayıtlı hava taşıtları ve bunların mürettebatı üzerinde kullanabilirler, onlara yardım da edebilirler.

2. Gönderen Devlet'te kayıtlı bir hava taşıtı, Kabul Eden Devlet'te kazaya uğradığında bu Devlet'in yetkili makamları, kazanın meydana geldiği yere en yakın konsoloslugu gecikmeksizin haberdar ederler.

3. İşbu maddenin 1 inci ve 2 nci paragrafları askerî uçaklara uygulanmaz.

MADDE 45

Konsolosluk Görevlerinin Görev Çevresi Dışında Yerine Getirilmesi

Konsolosluk memurları yetkilerini sadece konsolosluk görev çevresinde kullanabilirler. Bununla beraber, Kabul Eden Devlet'in müsaadesiyle yetkilerini konsolosluk çevresi dışında kullanabilirler.

MADDE 46

Sözleşmede Sayılan Görevlerden Başka Görevlerin Yerine Getirilmesi

Konsolosluk memurları bu Sözleşmede sayılan görevlerden başka, Kabul Eden Devlet tarafından niteliklerine uyduğu kabul edilen, başka her konsolosluk görevini yerine getirmeye yetkilidirler.

MADDE 47

Üçüncü Bir Devlet Hesabına Konsolosluk Görevlerinin Yerine Getirilmesi

Kabul Eden Devlet'e gerekli duyuru yapıldıktan sonra ve bu Devlet itiraz etmez ise, Gönderen Devlet'in bir konsolosluğu Kabul Eden Devlet'te üçüncü bir Devlet hesabına konsolosluk görevlerini yerine getirebilir.

MADDE 48

Kabul Eden Devlet Makamlarıyla Temas

Konsolosluk memurları, görevlerinin yerine getirilmesinde,

- a) Konsolosluk görev çevrelerindeki mahallî yetkili makamlara;
- b) Kabul Eden Devlet'in kanun, düzenlemeleri ve teamulleri veya bu konudaki uluslararası anlaşmalarca müsaade olunan ölçüde Kabul Eden Devlet'in yetkili merkezi makamlarına, Müracaatta bulunmak hakkına sahiptirler.

MADDE 49

Konsolosluk Görevlerinin Üçüncü Bir Devlet'te Yerine Getirilmesi

Gönderen Devlet, Kabul Eden Devlet'e bildirdikten sonra, bu Devlet'te kurulan bir konsolosluğu başka bir Devlet'te konsolosluk görevlerini yürütmekle görevlendirebilir.

MADDE 50

Onay ve Yürürlüğe Girme

Bu Sözleşme onaylanacaktır. Sözleşme, onay belgelerinin mümkün olan en kısa zamanda Ankara'da teatisinden sonra ikinci ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

MADDE 51

Uyuşmazlıkların Çözülmesi

İki Devlet arasında bu Sözleşmenin uygulanması veya yorumuyla ilgili çıkabilecek uyuşmazlıklar diplomatik yolla çözümlenecektir.

MADDE 52

Süre ve Fesih

1. Bu Sözleşme süresiz bir müddet için akdolanmıştır.
2. Âkit taraflardan her biri bu Sözleşmeyi her an feshedebilecek ve bu fesih diğer devlet bildirimini aldıktan 6 ay sonra geçerli olacaktır.

Bu hükümlerin tanıtı olmak üzere, iki sözleşen tarafın tam yetkili temsilcileri işbu Sözleşmeyi imzalamışlar ve altına mühür basmışlardır.

Cezayir'de 1989 yılının 14 Mayıs günü ikisi Türkçe ve ikisi Arapça olmak üzere dört nüsha halinde düzenlenmiştir. Dört nüsha da aynı şekilde geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA
Mahmut Oltan SUNGURLU
Adalet Bakanı

CEZAYİR DEMOKRATİK HALK
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA
Ali BENFLİS
Adalet Bakanı

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
31	5	154
42	88	87
44	105	116:117,120:121,187:191

I - Gerekçeli 385 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 105 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/604